

Tällaista on Sirkus Finlandian kulisseissa - "Viikkorytmi jopa armeijamaisen kurinalainen"

Sirkuksen työryhmän mukaan Lappiin on aina ilo tulla, mutta viime vuosina pohjoisen yleisömäärät ovat laskeneet.

Sodankylässä Jeesiörrannan kentällä käy kova kuhina. Kuorma-autojen peruutushälyttimet piippaavat, metalliputket kalahtelevat ja itäeurooppalaiset kielet sekoittuvat työmaan melskeeseen. Meillä on Sirkus Finlandian työläis osumus eli sirkusmiljöön rakentaminen.

Sirkuksessa katsoja saapuu valmiiseen pöytäan, eikä hänen tarvitse tehdä muuta kuin katsoa ja nauttia, summaa Sirkus Finlandian viestintäpäällikkö **Elias Koskimies**.

Se, millaista palasta ja millaisella tahdilla tämä pöytä on todellisuudessa katettu, jää yleisöä kuitenkin näkemättä. Sirkuksen työryhmä koostuu 80 jäsenestä, joista 25 on itse esiintyjä. Kymmenen tuhannen kilon painoinen teltta pystytetään Sodankylään esityspäivän aamuna, ja seuraavana päivänä koko rakennelma on jo tiessään. Sirkuksen osuinen samalle viikolle Sodankylän elokuvafestivaalien kanssa on sattumaa.

- Sirkuksessa tahti on erittäin kova, ja toisinaan viikkorytmi jopa armeijamaisen kurinalainen. Tämä on monelle ympärivuotista työtä, ja seuraavia kiertueita aletaan suunnitella jopa samanaikaisesti edellisen ollessa vielä käynnissä.

TÄMÄNVUOTISEN KIERTUEENSA Sirkus Finlandia on loittanut perinteisesti Raaseporista, entiseltä Karjaalta, huhtikuun puolivälissä. Sodankylästä sirkuksen matka jatkuu Ivalon kautta Kemijärvelle, sieltä Kuusamoon ja Kainuuta pitkin muualle Itä-Suomeen pikkukylä palaten kohti etelää. Vielä ei kuitenkaan ole aika huoikaista, sillä lähes viimeinen näytös järjestetään Helsingissä vasta lokakuun lopulla.

Tämä on tällaista camping-elämää, debyyttikiertueen tekijä Koskimies kuvailee. Hän kertoo kiertueen oleen tähän asti hyvällä tavalla mielenpuolinen kokemus, jota ei voi verrata mihinkään muuhun työprojektiin. Kun Koskimiehen nuoruudessa 80-luvulla muut lapset fanittivat sarjakuvassankareita ja **Madonnaa**, Koskimiehen suurin idoli on Sirkus Finlandia.

- Vaikka seitsemän kuukautta

tien päällä heikkittään väsyttäkkin, tämä työ on ehdottomasti kaiken sen arvoista. Kiertävä elämäntyyli kasvattaa sietokykyä ja opettaa nauttimaan pienistä asioista.

Koskimiehelle sirkus oli lapsena ensimmäinen kosketus kansainväliseen maailmaan, mikä teki hänestä vaikutuksen jo silloin. Hän kuvailee sirkuksen taian piilevän nimenomaan sen tavassa koota ihmisiä yhteen kaikkialta maailmasta. Sirkus Finlandian työryhmässä on kaikkiaan 15 eri kansallisuutta.

- Nykyajassa esitään jatkuvasti eroja. Sirkuksen telinein oppi onkin se, että kaikkien kanssa on tulava toimeen. Kansainväliset kohdat on oltava ennen kaikkea ilo ja rikkaus.

Sirkuksen isälahomaksi itseään kuvaavaan **Carl Jerströmin Juniorin** mukaan Lappiin on aina mukava tulla, vaikka tietyt ärsytystarvikin. Jerströmille sirkus on elämäntapa, jonka hän on perinyt isältään, Sirkus Finlandian perustaja **Carl-Gustaf Jerströmiltä**. Hän vertaa sirkuselämää vähemmistökansojen elämään, joissa perinteet säilyvät sukupolvelta toiselle. Omien sanojensa mukaan sirkuselämä on ainoa, mikä hän osaa.

PERINTEIDEN KUNNOITTAMINEN on myös viestintäpäällikkö Koskimiehen mukaan asia, mikä vaikuttaa keskeisesti sirkuksen suosioon.

- Sirkus Finlandia on todella perinteinen, ja siellä nähtävät taitteilijat, kuten akrobaattit ja klovnit, ovat säilyttäneet asemansa sirkuksen syntyaioista lähtien. Monille sirkuksessa käyminen on myös hyvin nostalgista.

Etenkin ulkomaalaisille artisteille Sodankylä ja sen yötyö on hyvin eksoottinen kokemus, mutta yhtä lailla Lappiin saapuminen innostaa myös kotimaisia tähtiä. Yksi heistä on kuopiolaislähtö-

Sirkuksen tärkein oppi onkin se, että kaikkien kanssa on tultava toimeen.

Kymmenen tuhannen kilon painoinen teltta pystytetään Sodankylään esityspäivän aamuna.

nen ilma-akrobatian ammattilainen **Sara Myöhänen**, joka esiintyy sirkuksessa duona toisen suomalaisartistin **Paulina Koskisen** kanssa.

Lapissa Myöhästä viehättää ennen kaikkea ympäristön kauneus ja rauhallisuus. Hän toivoi näkevänsä matkan aikana myös poroja. Myöhänen on mukana kiertueella ensimmäistä kertaa.

- Alkua kesti hetki tottua asun- tovaan elämään, ja erityisesti takatalvi otti niin sanotusti luulot pois. Enää esitykset eivät jännitä vaan lavalle astuessa on enemmän innostunut olo.

Myöhänen sai viime vuonna päätökseen Salpausken sirkusartistikoulutuksen. Hänellä ei ollut sirkuksesta aiempaa kokemusta, mutta tutkinto antoi hänelle mahdollisuuden yhdistää kaksi rakastamaansa asiaa: taitteen ja urheilun. Myöhänen toivoi, että saisi jatkossakin tehdä alan töitä, ja ura-vahteet tähtäivät myös ulkomaille.

POHJOISESSA YLEISÖMÄÄRÄT ovat viime vuosina olleet laskussa, joten sirkuksen tulevaisuuden suunnitelmat Lapin suhteen ovat tässä vaiheessa auki. Koskimies kuitenkin painottaa, että Lappia pidetään mukana kiertueella niin pitkään kuin mahdollista.

Heti kiertueen jälkeen alkaa taas toisenlainen souvi, kun kalusto huolletaan ja laitetaan talvi- talleille. Suunnitelutulevien kiertueiden suhteet ei myöskään lepä, sillä etenkin ulkomaalaiset huippuluokan artistit täytyy varata jopa vuosia etukäteen. Siihen, millä perusteella esiintyjät valitaan, tietehtöri Jerström antaa yksinkertaisen vastauksen.

- Jos esiintyjä on hyvä, se on meillä.

Sara Myöhänen ja Paulina Koskinen ovat duo, jonka osaamisalaa on ilma-akrobatia.

Sirkustirehtööri Carl Jerström Junior ja Sirkus Finlandian viestintäpäällikkö Elias Koskimies saapuvat Lappiin innokkaina.

TUULI TURUNEN

Ilma-akrobatian ammattilainen Sara Myöhänen on hiljalleen sopeutunut kiertävän elämäntyyliin.

Toimittaja sirkuksessa

Tuuli Turunen

Sirkus Finlandian teltan edustalla innostus oli suorastaan käsinkosketeltavaa, kun esityksen alkamista odottava lapsilma kertoi tunnelmistaan. Yksisarvispantaan sonnustautunut 4-vuotias **Ellen Väisänen** on sirkuksessa jo kolmatta kertaa. Orjajärveltä sirkukseen saapuneen Väisäsen mielestä sirkuksessa parasta on hattara. Esintyjistä hän odottaa eniten yksisarvisia, mutta kuulemma tavallisetkin hevoset kelpaavat. Sodankyläiläinen sirkusharrastaja **Seita Tolppanen** toivoo näkevänsä esityksessä trapetsitaiteilijoita, sillä hän harrastaa lajia myös itse. Samaan porukkaan kuuluvat **Veera Tolppanen** ja **Vilja Seipäjäarvi** kertovat näkevänsä myös eläimistä, joten näitäkin sirkuksessa olisi kiva nähdä.

Ellen Väisäsen mielestä sirkuksen paras juttu on hattara.

TUULI TURUNEN

TOIMITTAJALLA SEN SIAJAN ei esityksen suhteen ole hirveästi odotuksia. Pyöreään esiintymismaneesiin astuessa nostalgiaa tihkuva innostus kuitenkin nostaa päätään: väyrylele levittäytyvä tähtikuvioitu telttakangas yhdistettynä sirkuksen tunnusväriksi tituleerattuun kirkkaanpunaiseen atmoosfääriin muistuttaa elävästi siitä, kuinka tämä nimenomainen hetki oli lapsuuden kesien odotetumpia tapahtumia. Yli tuhatpaikkaiseen katsomoon mahtuu vielä väkeä, kun jo vuosien takaa tullut juontaja **Sebastian** astuu lavalle julistamaan esityksen alkaneeksi. Pian perheen pienimmän hiljentyä tuleva kaulalla, millaista ohjelmaa tuleva kaksituntinen pitää sisällään.

Näytöksen aloitusta vasta vähän yli parikymppinen **Sofia Ignatova**, joka esiintyy Sirkus Finlandiassa ensimmäistä kertaa 14-vuotiaana. Vuosien kokemus itse lajista kuin esiintymisestäkin näkyy Ignatovan varmoissa otteissa hänen katutessaan hevosen selkään ja heittäessään jos minkälaisia takaperinvoittoa säkenöivä hyppy huulillaan.

EPÄVARMUUTTA EIOLE havaittavissa seuraavienkauden artistien keskuudessa, vaikka espanjalaisen nuoralakaveliä **Steven Ferrerin** kasvoilla ei juuri ennen tempua ole luettavissa muuta kuin äärimmäinen keskittyminen. Jo neljännen sukupolven sirkustaitelijat valitsevat tarkoin askeleensa, kunnes hän ponnistaa itsensä volttin kautta ympäri. Toisella yrittäksillään jalkaterät laskeutuvat onnistuneesti ohuelle väijäville, ja yleisö taputtaa vimmatusti. Hänen maailmannäytöksensä kahmiiut joulukirjii-isovaljens **Michael Ferreri** hallitsee käsillään samanaikaisesti jopa 10 palloa, minkä pelikä seuraaminenkin riittää saamaan katsojalta pään pyörelle. Jännitys on lievä ilmasilmalla, mitä katsoja käy esityksen

Vilja Seipäjäarvi sekä Seita ja Veera Tolppanen odottavat sirkuslalten näkemistä.

aikana lipi. Hengenvaarallisen ohjelmanumeroiden, kuten englantilaisen **Lucky Helin** miekannielenä ja argentiinaaliskakson **Eliana** ja **Juan Carlosin** kuolemanpyörällä taitteilun seuraaminen viihdemiesä tuntuu heikkittään jopa hieman härskiltä. Meksikolaisen **Duo Kyriazin** pallo akrobatian taidonnäytteet sekä ukrainalaisen pyöräilijäporukka **Extreme BMX-ridersin** tempuilla saavat kaltaisen tuskallijan lähestulkoon hikoilemaan.

Esitysten välissä niin lapsia kuin vanhempiakin naurattaa ranskalaisen klovni **Francesco Brunaud**. Äkkii kuitenkin yleisössä hymy hyttyy, kun klovni hakee vastentahtoisia lappilaismiehiä seurakseen lavalle. En osaa sanoa, pidättäkö yleisö henkeään minkään muun ohjelmanumeron kohdalla yhtä paljon kuin välitellessään klovnin hapulevää katsetta tämän etessä seuraavaa onnetartavastajakeen lavalle. Pian saamme seurata, kuinka balle- rinojen tutuu ja muulin hyvin miehiin asustettiin sommitellut keski-ikäiset ukot tanssivat ja kiljaltelivat naurunmakaan puhjennut kaurunkunnan edessä. En tiedä, kuinka hauska miehet itse kokivat tilanteen, mutta kuito heidän rohkautta heittäytymisensä, näistä ohjelmanumeroista tuli

ehdottomasti sirkuksen viihdyttävän anti.

VAIKKA SIRKUS TUNNETAAN kansallisuksien kohtaamispaikkana, myös suomalaisaristeja nähdään lavalta. Akrobaattit **Sara Myöhänen**, **Paulina Koskinen** ja **Emma Ollikainen** ovat kiertueella mukana ensimmäistä kertaa, mutta sitä ei katsoja voisi mitenkään arvata. Myöhänen ja Koskisen duona esittämä herkitettyvään kauris ilma-akrobaatiesitys sekä Ollikaisen hurmaava tanskitanssipektaukeli toimivat osotuksena siitä, että kylä meillä Suomessaakin ostaan. Sirkus Finlandia saa sodankyläläisiltä raikuvat aplodit, joista osan suuntaan erityisesti sirkuksen omalle orkesterille **Sirkus Finlandia Bandille**. Jotta teltturiin perinteiset sirkusmelodiat kuin poplaulari **Elton Johnin** sävelmätkin. Sirkuksen ylenpaltista iloa laitaaksen minun on tähän loppe- tuksen kuitenkin todettava, ettei sirkuseläimet herätä itessään enää samanaista riemua kuin lapsena vaan enemmänkin päivävastoin. Siitä huolimatta näytös oli kaiken kaikkiaan viihdyttävä elämys, jonka aikana sai kokea niin sykähdyttävää jännitystä kuin pidäkkeentöä iloaikin, aivan kuten silloin lapsenaikin.